

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หนังสือสำหรับเด็กหมายถึง หนังสือที่มีเนื้อหาสาระและการใช้ภาษาที่ง่ายเหมาะสมกับเด็ก ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 วัย คือ วัยก่อนเรียน วัยประถมศึกษา และวัยก่อนวัยรุ่น (กล่อมจิตต์ พลายเวช 2526 ข : 7) หนังสือสำหรับเด็กโดยทั่วไป มีประโยชน์แก่เด็กในด้าน ฝึกทักษะในการอ่าน ได้แนวคิดในการประพจน์ปฏิบัติ และได้รับความเพลิดเพลิน (บันลือ พุกกะวัน 2521 : 13) หนังสือสำหรับเด็ก จำแนกออกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ คือ บันเทิงคดี สารคดีและร้อยกรอง เช่นเดียวกับหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ (ณรงค์ ทองปาน 2526 : 35)

สารคดีเป็นงานเขียนหรือวรรณกรรมที่แสดงแนวคิด อุดมคติ ข้อเท็จจริงหรือสภาพความเป็นจริง ซึ่งทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน โดยใช้ภาษาที่เป็นความเรียงร้อยแก้ว (Shaw 1972 : 276; บุญเหลือ เทพสุวรรณ 2514 : 56; รื่นฤทัย สัจจพันธ์ 2522 : 1) สารคดีสำหรับเด็ก จึงหมายถึง หนังสือที่มุ่งให้ความรู้ที่เขียนขึ้นโดยเจตนาให้เด็กและเยาวชนอ่าน มีเนื้อหาในวิชาต่างๆคล้ายกับสารคดีสำหรับผู้ใหญ่ แต่ไม่ละเอียดลึกซึ้งหรือใช้สำนวนภาษาที่ยากเกินกว่าที่เด็กจะเข้าใจได้ เพื่อให้เด็กได้รับความรู้ที่เหมาะสมกับวัย ได้รับความสนุกสนาน ได้แนวทางหรือแบบอย่าง อุดมคติที่ดีในการดำรงชีวิต (วิริยะ สิริสิงห 2537 : 118, 123)

หนังสือสารคดีสำหรับเด็กมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะหนังสือสารคดีสำหรับเด็กที่ดี ซึ่งนำเสนอข้อเท็จจริงที่ก่อให้เกิดความท้าทาย กระตุ้นให้เด็กรู้จักคิด และทำให้เด็กได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆอย่างถูกต้องและเป็นแบบแผนมากขึ้น จนเกิดเป็นความคิดของตนเอง (Burke 1990 : 101) ความสำคัญของหนังสือสารคดีที่มีต่อเด็กก่อนวัยรุ่นจึงมีหลายด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการพัฒนาประสบการณ์และทักษะและให้ประสบการณ์โดยตรง เช่น การท่องเที่ยว การประดิษฐ์คิดค้น การแสวงหาความรู้เพื่อเสริมบทเรียนและให้ความรู้ในเรื่องที่เด็กสนใจ
- 2) ด้านการพัฒนาตนเองและการพัฒนาความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทำให้เด็กเข้าใจสังคมและปรับตัวเข้ากับสังคมได้ ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดี นอกจากนี้ยังช่วยตอบปัญหาที่ต้องการรู้ซึ่งไม่สะดวกที่จะสอบถามจากผู้ใหญ่ได้อีกด้วย เป็นต้น

เด็กก่อนวัยรุ่นซึ่งแบ่งตามเกณฑ์การประกวดหนังสือสำหรับเด็ก ซึ่งแบ่งวัยของเด็กออกเป็น 3 ระดับ อายุ ได้แก่ เด็กเริ่มหัดอ่าน (อายุ 3-5 ปี) เด็กเล็ก (อายุ 6-11 ปี) และเด็กก่อนวัยรุ่น (อายุ 12-14 ปี) (คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ 2540 : 3) เด็กก่อนวัยรุ่นซึ่งมีอายุระหว่าง

12-14 ปี เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์และสังคมอย่างมาก (Hurlock 1968 : 394) เด็กในวัยนี้มีความต้องการความสำเร็จ ต้องการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อนวัยเดียวกัน ต้องการความช่วยเหลือแนะนำในเรื่องบทบาทของผู้ใหญ่ การปรับตัวให้เข้ากับสังคม และต้องการความสนุกสนาน การพักผ่อนหย่อนใจ การตอบสนองความต้องการดังกล่าวนี้มีวิธีการหนึ่งที่เด็กก่อนวัยรุ่นใช้คือการอ่านหนังสือสารคดีที่จะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ และการให้ คำตอบในเรื่องต่างๆ ที่พวกเขาอยากรู้ และตอบคำถามต่างๆ ที่เขาสงสัย เช่น ชีวิตประวัติบุคคล ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ใหม่ๆ การท่องเที่ยว เครื่องยนต์กลไกต่างๆ และเรื่องอิงประวัติศาสตร์ เป็นต้น (ลมุล รัตตากร 2529 : 3) แต่หนังสือเหล่านี้มักมีจำนวนไม่พอเพียงกับความต้องการของเด็ก

ในด้านผู้ผลิตหนังสือสำหรับเด็กในประเทศไทยนั้น เมื่อประมาณ พ.ศ.2530 มีสำนักพิมพ์ที่จัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็ก ประมาณ 52 แห่ง (กลุ่มจิตต์ พลายเวช 2532 : 131) เป็นสำนักพิมพ์ที่เป็นหน่วยงานของภาครัฐบาล เช่น องค์การค้ำของคุรุสภา และสำนักพิมพ์เอกชน เช่น ไทยวัฒนาพานิช ดันอ้อแกรมมี ชมรมเด็ก และนานมีบุ๊คส์ เป็นต้น แต่ละสำนักพิมพ์มีนโยบายเฉพาะของตนในการผลิตหนังสือ สำหรับเด็ก เช่น ไทยวัฒนาพานิช เน้นหนังสือแบบเรียน แบบฝึกหัด ชมรมเด็กเน้นหนังสือสารคดี วิทยาศาสตร์นานมีบุ๊คส์เน้นหนังสือแปลจากต้นฉบับต่างประเทศ และองค์การค้ำของคุรุสภานำหนังสืออ่านเพิ่มเติม และหนังสือชุดที่เป็นความรู้ที่เกี่ยวกับประเทศไทย เป็นต้น อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน พบว่า สำนักพิมพ์ที่จัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็กลดน้อยลงลงมากมีเพียง 5-6 แห่ง ทำให้จำนวนหนังสือที่ผลิตลดลงจากเดิมไปอีก

ในส่วนที่เป็นการวิจัยการผลิตหนังสือสำหรับเด็กของไทยโดยทั่วไปนั้น ตามสถิติล่าสุดที่รวบรวมได้จากเอกสาร พบว่ามีการผลิตหนังสือสำหรับเด็ก ในปี พ.ศ 2535 จำนวน 439 ชื่อเรื่อง (Unesco 1996 : 7-88) ในปี พ.ศ 2539 จำนวน 389 ชื่อเรื่อง (Unesco 1998 : 7-46) ในระยะเวลา 4 ปี มีจำนวนการผลิตหนังสือสำหรับเด็กลดลง 50 ชื่อเรื่อง แต่การผลิตหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นในประเทศไทยไม่ปรากฏว่ามีการรวบรวมสถิติไว้เป็นการเฉพาะ โดยเฉพาะการวิจัยด้านวิเคราะห์หนังสือสารคดีสำหรับเด็กนั้น พบเพียง การวิจัยเชิงสำรวจหนังสือสำหรับเด็ก ทุกประเภท ทุกกลุ่มอายุ ในครั้งแรกเมื่อ พ.ศ 2532 จัดทำโดย กลุ่มจิตต์ พลายเวช รายงานว่ามีการผลิตหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นในช่วงปี พ.ศ 2525 - พ.ศ 2529 ในช่วงระยะเวลา 5 ปี มี จำนวน 170 ชื่อเรื่อง การผลิตหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ในช่วงปี พ.ศ. 2530 – พ.ศ. 2540 จากการสำรวจข้อมูลของผู้วิจัย เมื่อ พ.ศ.2540 โดยการรวบรวมรายชื่อหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจากรายชื่อหนังสือที่ส่งเข้าประกวด ระหว่างปี พ.ศ. 2530 – พ.ศ. 2540 พบว่ามีจำนวน 245 ชื่อเรื่อง

นอกจากนี้ยังมีหนังสือที่ไม่ได้ส่งเข้าประกวดหนังสือดีเด่น ของกรมวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสำรวจเบื้องต้น พบว่า มีหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น (อายุ 12-14 ปี) จำนวน 343 ชื่อเรื่อง

สำหรับผลการวิจัยด้านลักษณะของหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นนั้น มีผลงานวิจัยของกลุ่มจิตต์ พลาเวช ซึ่งพบว่าหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นของไทย ระหว่างปี พ.ศ 2525 - พ.ศ 2529 มีเนื้อหาในด้านภูมิศาสตร์ทั่วไปและวิทยาศาสตร์จำนวนมากที่สุด (17 เรื่อง) นอกจากนี้ยังพบว่าหนังสือส่วนใหญ่ใช้วิธีนำเสนอเรื่องแบบบรรยายประกอบภาพ ส่วนรูปแบบเป็น ปกอ่อน ขนาดพ็อกเก็ตบุ๊กส์ (16 หน้ายก หรือ 5x7.5 นิ้ว) จำนวนหน้าอยู่ระหว่าง 50-150 หน้า ตัวอักษรใช้ขนาด 16 พ้อยท์ ภาพประกอบมีทั้งภาพสี และภาพขาวดำ (กลุ่มจิตต์ พลาเวช 2532 : 121 - 124)

หนังสือสำหรับเด็ก เป็นสื่อสารนิเทศที่มีคุณค่าต่อเด็กอย่างมาก จึงมีการศึกษาวิจัยด้านวรรณกรรมสำหรับเด็กเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่ปี พ.ศ 2530-2540 มีจำนวน 51 เรื่อง (ภาคผนวก จ) แต่เป็นการศึกษาหนังสือสำหรับเด็กประเภทหนังสือการ์ตูนมากที่สุด จำนวน 17 เรื่อง การวิจัยหนังสือสำหรับเด็กในแนววิเคราะห์มี 5 ชื่อเรื่อง เป็นการวิเคราะห์หนังสือสารคดีสำหรับเด็กที่ขณะการประกวดทุกประเภท ทุกวัย จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ สุนทร มีพร้อม (2522) เรื่อง “วิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กที่ขณะการประกวด (ระหว่างปี พ.ศ. 2515 - พ.ศ. 2519) ” วรรณิ ศิริสุนทร (2527) เรื่อง “วิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กฉบับขณะการประกวดตั้งแต่ปี พ.ศ 2520-2523 ” การวิเคราะห์หนังสือชุดที่เป็นหนังสือชุดสารคดี จำนวน 1 เรื่อง วลัยพร สมบูรณ์ (2529) เรื่อง “การศึกษาหนังสือชุดที่องค์การค้าของคุรุสภาจัดพิมพ์” การสำรวจหนังสือสำหรับเด็กทุกประเภท ทุกวัย จำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ กลุ่มจิตต์ พลาเวช (2532) ทำการวิจัยเรื่อง “หนังสือสำหรับเด็กในช่วงปี พ.ศ 2522-พ.ศ. 2529” และการวิเคราะห์หนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ขณะการประกวด จำนวน 1 เรื่อง คือ วรรณิ ชัยเลิศ (2541) “วิเคราะห์หนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ขณะการประกวดหนังสือของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2523-พ.ศ.2538 ”

นอกจากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นแล้วยังมีการศึกษาสภาพของหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นและการอ่านของเด็กในประเทศไทย ซึ่งพบว่ามีปัญหาหลายด้าน ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับหนังสือสำหรับเด็กโดยทั่วไป คือ จำนวนหนังสือที่ผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการของเด็กก่อนวัยรุ่น (ทัศน สัตถะชนันท์, 2537 : 66)

2. ปัญหาเกี่ยวกับหนังสือสารคดีสำหรับเด็ก ได้แก่

2.1. หนังสือสารคดีสำหรับเด็กที่จัดทำขึ้นไม่ระบุกลุ่มอายุผู้ใช้ที่เหมาะสมกับหนังสือ

2.2 หนังสือสารคดีสำหรับเด็กมีส่วนประกอบของหนังสือที่จะช่วยเด็กในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมไม่ครบถ้วน

2.3 การจัดทำบรรณานุกรมหนังสือสารคดีสำหรับเด็กพร้อมบรรณนิทัศน์ เพื่อใช้เป็นคู่มือในการเลือก จัดหา และให้บริการหนังสือสำหรับเด็ก ซึ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือสารคดีสำหรับเด็กที่ครบถ้วน ทันสมัย ช่างมีน้อย และมีกำหนดออกไม่สม่ำเสมอ (กลุ่มจิตต์ พลายเวช 2532 : 132 - 133)

3. ปัญหาการอ่านของเด็ก ได้แก่ การที่เด็กไม่รักการอ่าน ขาดโอกาสการอ่าน ไม่ได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านตั้งแต่วัยเยาว์ สภาพแวดล้อมในสังคมปัจจุบัน มีสิ่งต่างๆ ที่ดึงดูดความสนใจของเด็กมาก เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ ฯลฯ ทำให้ไม่เห็นคุณค่าของ หนังสือและระบบการเผยแพร่หนังสือซึ่งทำให้หนังสือกระจายไปไม่ทั่วถึง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2535 : 24-25) และผู้ปกครองของเด็กขาดความรู้ในการเลือกซื้อหนังสือสำหรับเด็กที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก (สุกัญญา ตีระวนิช [ม.ป.ป.] : 60)

นอกจากข้อมูลดังกล่าวแล้วการสำรวจหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นของไทยในปัจจุบันจากผู้วิจัย พบว่า ยังมีจำนวนน้อย คือ 343 ชื่อเรื่อง และอาจมีคุณภาพไม่ดีนัก ดังปรากฏว่าจำนวนหนังสือที่ส่งเข้าประกวดในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ แต่ละปีมีเพียง 10-20 เรื่อง และบางปีไม่มีหนังสือที่ได้รับรางวัลดีเด่นเลย เช่น ปี 2539 และ 2540 เป็นต้น (คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ 2540 : 157) นอกจากนี้นับตั้งแต่มีการจัดประกวดหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นอายุ 12-14 ปี ขึ้นในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2524 (คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ 2540:42) พบว่า มีการศึกษาวิจัยหนังสือประเภทนี้โดยเฉพาะเพียง 1 เรื่อง คือ วรรณา ชัยเลิศ (2541) “วิเคราะห์หนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ชนะการประกวดหนังสือของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2523-พ.ศ.2538 ”

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น (อายุ 12-14 ปี) ที่จัดพิมพ์เป็นภาษาไทยระหว่างปี พ.ศ. 2530-พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นช่วงเวลาต่อจากที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว โดยจะศึกษาในด้านเนื้อหา การนำเสนอเรื่อง การจัดรูปเล่ม และรูปเล่ม เพื่อเป็นแนวทางสำหรับ ผู้เขียน

ผู้จัดทำภาพประกอบและผู้จัดพิมพ์ ในการจัดทำหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น สำหรับ บรรณารักษ์ในการจัดหา ให้บริการและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อน วัยรุ่น และเป็นแนวทางสำหรับผู้อ่านทั่วไปในการเลือกหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์หนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นภาษาไทย ที่จัดพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ 2530-พ.ศ 2540 ใน ด้านเนื้อหา การนำเสนอเรื่อง การจัดรูปเล่มและรูปเล่ม

สมมติฐานการวิจัย

1. หนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ที่จัดพิมพ์ระหว่าง ปี พ.ศ 2530-พ.ศ 2540 ส่วนใหญ่มีเนื้อหาในด้านอาชีพ และมีการนำเสนอเรื่องแบบการบรรยาย
2. หนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ส่วนใหญ่มีภาพประกอบเป็นภาพถ่าย และไม่มีบรรณานุกรม

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น (อายุ 12-14 ปี) ที่เรียบเรียงและจัดพิมพ์ เป็นภาษาไทยเป็นครั้งแรก ระหว่างปี พ.ศ 2530-พ.ศ 2540 โดยไม่รวมหนังสือแปลจากภาษาต่างประเทศและหนังสือการ์ตูนเรื่อง จำนวนหนังสือที่ศึกษามีจำนวน 343 ชื่อเรื่อง ซึ่งได้จากการรวบรวมและสำรวจจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ดังนี้

1. รายชื่อหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น (อายุ 12-14 ปี) ที่ส่งเข้าประกวด ระหว่าง ปี พ.ศ 2530-พ.ศ 2540 ของคณะกรรมการจัดการประกวดหนังสือดีเด่น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. รายชื่อหนังสือสารคดีสำหรับเด็กและวัยรุ่นของสำนักพิมพ์ที่จัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็กโดยการจัดกลุ่มตามวัยของเด็ก ซึ่งได้แก่ สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช สำนักพิมพ์คีนอแกรมมี สุวีริยาสาส์น แพร่พิทยา
3. บรรณนิทัศน์หนังสือต่างๆที่จัดพิมพ์เผยแพร่เป็นรูปเล่ม ได้แก่ หนังสือดีสำหรับห้องสมุดฉบับที่ 4, 5, 6 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

4. รายชื่อหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจากการสำรวจหนังสือในร้านจำหน่ายหนังสือ ซึ่งมีการจัดมุมหนังสือสำหรับเด็ก ได้แก่ ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คดวงกลม และร้านศึกษาภัณฑ์พานิช

5. รายชื่อหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ที่รวบรวมจากห้องสมุดต่างๆซึ่งเป็นแหล่ง รวบรวมหนังสือสารคดีสำหรับเด็กและวัยรุ่น ได้แก่ หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ หอสมุดสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช หอสมุดของโรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว และห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ได้รับรางวัลดีเด่นของสมาคม ห้องสมุดแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535-2539 (พ.ศ. 2535 เป็นปีแรกที่เริ่มให้รางวัลห้องสมุดดีเด่น แก่โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา) จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดราชาธิวาส โรงเรียนวัดบวรเมณฑล โรงเรียนบางกะปิ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนีย์) และโรงเรียนเบญจมราชาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบวิเคราะห์ที่เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบวิเคราะห์นี้จัดทำขึ้น โดยมีเนื้อหา 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลบรรณานุกรมของหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นแต่ละเรื่องประกอบด้วย ผู้แต่ง ผู้จัดทำภาพประกอบ สถานที่พิมพ์ ผู้จัดพิมพ์ ปีที่พิมพ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเติมคำ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านเนื้อหา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการนำเสนอเรื่อง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดรูปเล่ม

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านรูปเล่ม

เนื้อหาตอนที่ 2-5 เป็นแบบเติมคำและแบบเลือกตอบ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในเรื่องที่ศึกษาจากหนังสือ บทความ วารสาร เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ

2. ตำรวจ รวบรวมและพิจารณารายชื่อหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ที่จัดพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ 2530-พ.ศ 2540 ที่ใช้เป็นประชากร จากแหล่งข้อมูลตามที่ระบุไว้ในขอบเขตของการวิจัย

3. นำรายชื่อหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่รวบรวมได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหนังสือสำหรับเด็กและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ

4. จัดทำแบบวิเคราะห์ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น โดยศึกษาจากตำรา เอกสารงานวิจัย การสำรวจหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ในด้านเนื้อเรื่อง การนำเสนอเรื่อง การจัดรูปเล่ม และรูปเล่ม

5. นำแบบวิเคราะห์ที่จัดทำขึ้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหนังสือสำหรับเด็กพิจารณา เพื่อนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแบบวิเคราะห์หนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

6. ทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยนำแบบวิเคราะห์ไปทดสอบกับหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ที่จัดพิมพ์ขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2524-2529 จำนวน 20 เรื่อง

7. ปรับปรุงแก้ไขแบบวิเคราะห์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

8. วิเคราะห์หนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น โดยใช้แบบวิเคราะห์ 1 ชุด ต่อหนังสือ 1 เรื่อง ตามขั้นตอนดังนี้

8.1 อ่านหนังสือที่เป็นประชากรเพื่อบันทึกการบรรยายอนุกรมและจัดทำบรรณนิทัศน์

8.2 อ่านหนังสือที่เป็นประชากรซ้ำ พร้อมบันทึกข้อมูลตามประเด็นในแบบวิเคราะห์ ดังนี้

เนื้อหา จำแนกเนื้อหาของหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นออกเป็นหัวข้อใหญ่ และหัวข้อย่อย โดยรวบรวมและประยุกต์จากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ 2533)

การนำเสนอเรื่อง ศึกษาวิธีการเรียบเรียงข้อความที่เป็นเนื้อเรื่องของหนังสือ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการสื่อ การนำเสนอเรื่องในงานวิจัยนี้ จำแนกเป็น การบรรยาย การอธิบาย การตั้งคำถาม-คำตอบ การให้ข้อเท็จจริง การเล่าเรื่องจากประสบการณ์ การเล่าเรื่องจากจินตนาการ และจดหมายหรือบันทึกเหตุการณ์

การจัดรูปเล่ม ศึกษาโครงสร้างของหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ได้แก่ คำนำ สารบัญ บรรณานุกรม ดัชนี อภิธานศัพท์ และหน้ากิจกรรมอื่นๆ เช่น แบบฝึกหัด กิจกรรมทำเรื่อง และเครื่องช่วยการอ่าน ได้แก่ แผนภูมิ แผนที่ แผนผัง ตาราง

รูปเล่ม ศึกษาขนาดของหนังสือ จำนวนหน้า ปกหนังสือ ภาพประกอบ ขนาดตัวอักษร

9. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
10. รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล
11. สรุปผลการวิจัย อภิปรายและให้ข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้เขียนและผู้จัดพิมพ์ในการจัดทำหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น สำหรับบรรณารักษ์ในการจัดหา ให้บริการ และส่งเสริมการอ่านหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น และสำหรับผู้อ่านทั่วไปในการเลือกหนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

หนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น หมายถึง หนังสือที่ให้ความรู้และข้อเท็จจริงในสาขาวิชาต่างๆ แก่เด็กระดับอายุ 12-14 ปี เป็นหนังสือที่มีสาระด้านต่างๆ เช่นเดียวกับหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ แต่มีความชาง่ายและความละเอียดลึกซึ้งของเนื้อหาเหมาะสมสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจะเข้าใจได้

เด็กก่อนวัยรุ่น หมายถึง เด็กระดับอายุ 12-14 ปี หรือเด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การจัดรูปเล่ม ปัจจุบันนิยมใช้คำว่า การจัดโครงสร้างหรือการจัดส่วนต่างๆ ของหนังสือ

รูปเล่ม ปัจจุบันนิยมใช้คำว่า การจัดรูปแบบหนังสือ